

יאיר ניצני
מרים להנחתה

"עוד אין לנו מאמן לקבוצת הסיכון, אבל יש הרבה כישרונות"

שליחנו המיוחד החליט לנהל שיחה צפופה עם מתי כספי. ברוח הקורונה הם שוחח על ההופעה עם שלום חנוך שבוטלה, תכננו את ההלוויה של מתי, ודנו בשאלה אם הגיע הזמן להוסיף אלכוג'ל לשיר "שביל באמצע, שביל בצד"

מתי כספי הוא יוצר נפלא, זמר נהדר ואיש משעשע עם פוקר פייס, שלא מסגיר את תחושתו תיו. תפסתי אותו השבוע לשירי חה יידרית של שני אנשים עם בעיית ריכוז רצינית ונטייה חמורה לברוח לאסוציאציות. דיברנו על הקיבוץ, על המופע עם שלום חנוך, על ההלוויה של עצמו ועל איוה רחוב הוא רוצה שיקראו על שמו. מה הכי חסר לך בתקופת הסגר בבית? "הגעגועים הביתיים". ומה התבטל? "הופעות. היתה אמורה להיות הופעה של שלום ושלי בהיכל התרבות בתל אביב, והיא בוטלה. שמר עתי על ההופעה שלנו שהיא מצליחה ורצית גם אני לראות אותה, ועכשיו אני לא יכול".

אתה מתגעגע להופעות המשותפות? "מאוד. היינו בתנופה של שנה וחצי של הופעות, שכל הכרטיסים אליהן אזלו שלושה חודשים מראש, ופתאום זה נגדע באיבו. אבל אנחנו שומרים על קשר, שממנו נולד השיר החדש 'זוג יונים'. שלום שלח לי לפני שבועיים מילים וגם תמונה שאשתו ציי'למה מהמרפסת, של זוג יונים על הגג. הוא שכת מזה. אחרי יומיים הלחנתי את השיר, עשיתי לו את העיבוד, הקלטת, ניגנתי את הכלים, עשיתי מיקס, מאסטרינג, הכל. "שלחתי לו, והוא התלהב מאוד. גייסתי חלק

מהנגנים שלי להצטלם כשהם מנגנים ולשיר קור לות. אני וסוירא, בת, שרנו קולות. עידו זלוניק ואילן אביב ניגנו, שרו קולות וצילמו את עצמם. דרור ארלר משלישית אדלר עשה את עריכת הווידאו לקליפ, וזה יצא יפה מאוד".

החיבור בינך לבין שלום קשור לעובדה ששניכם בני קיבוץ במקור? "בהחלט. אחד מבין את השני. זה כמו שכאשר אני נמצא בחר"ל, אני מזהה ישראלים לפי שפת הגוף. ובגלל של שאני מקיבוץ, אני מבחין גם מי קיבוצניק ומי לא".

"שיר עם נקי" הוא שיר שמתאר אווירת שישי קיבוצית, לא? "בהחלט. הבאתי לאהוד מנור את המנגינה, בציר רוף המשפט 'שביל באמצע שביל בצד', ואמרת לי שאני רואה ברמיזי שזה יום שישי, אנשים סיימו את העבודה מוקדם, נחו צהריים, עשו מקלחת, ומי תכוננים לארוחת הערב בחדר האוכל. כולם לבושים בחולצה לבנה מגוהצת, עם נעלי עבודה מצוחצחות. במקלחת הם חפפו את השיער והם מסורקים, מי עם שביל באמצע ומי עם שביל בצד. מזה נוצר השיר".

אני חושש שעם כל הכבוד לסבון, היום אהוד היה מוסיף לשיר חומר מהטאלי והיגייני יותר, אולי מעדכן את השורה לישביל באמצע שביל בצד, אלכוג'ל על כל הירד". אגב, על איוה עם מדובר באתר "שיר עם נקי"? "זה אחד המקרים הבודדים שאתה יכול לשים את הפסיק היכן שבא לך. אתה יכול: 'שיר עם נקי'. או: 'שיר עם, נקי'. או: 'שיר עם נקי, נקודה'".

אתה יודע בשלווה ובפני הפוקר שלך. לחוץ בימים האלה? "לא, ממש לא. אבל אני חייב לומר, ברצינות דווקא, שבכל הדיווחים והטבלאות של מספרי החולים וכמה נדבקו, כמה מתו, כמה מוגשמים בארץ וברחבי העולם וכו', לא מספרים לנו שכל מי שמת אלה אנשים שיש להם מערכת חיסונית חלשה, מחלות רקע כרוניות, שחיים על כדורים או מעשנים כבדים ולא מחזיקים מעמד – שהם לרוב אנשים מבוגרים, אבל לא רק. "מכיוון שלא מדווחים על זה, אנשים נבהלים. נכ"ל נסים ללחץ. שמעתי אפילו שבחור צעיר שהיה חולה ניסה להתאבד. אם הוא היה יודע שהמערכת החיסונית שלו תקינה ושהוא בסך הכל חולה בשפעת, הוא לא היה מנסה להתאבד. היה מספרים גם שיש בני 90 שחלו ועברו זה, וה מערכת החיסונית שלהם טובה".

אפרופו השיר של חיים חפר שהלחנת, "אני יודע שאני אמות בקיץ", מה התוכניות שלך לקיץ? "אני מעדיף למות בקיץ מתוך התחשבות באחרים, כי בהלוויה קיצית לא יירד גשם. אני גם אשמה שבהלוויה שלי יאכלו טוביטוב, יספרו בדיחות וישירו שירים לא עצובים שאוהבים. שיחה שמח. בצוואה שלי אני מתכוון לבקש שאם ייקרא רחוב על שמי, זה יהיה ברחוב שכבר יש בו פשיעה. כי מהנחמך הזה הערך יכול רק לעלות. יש המון דוגמאות לרחובות שהיו במקומות טובים והידרדרו לשכונות פשע. אני מעדיף ההפך".

כמה נפשות אתם בבית?

"ארבע. אשתי, אני ושתי הבנות".

איך אתם מעבירים את הזמן? "אנחנו מבשלים יותר כדי לשבור את השגרה. בדרך כלל, בימים שבהם לכל אחד יש סידורים ועבודת, יוצאים, חוזרים, כל אחד לוקח משהו לאכול, מכין לו משהו, ורק פעם-פעמיים בשבוע אוכלים באופן מסורדר בחדר ועושים ארוחה עם בישולים ונהנים. עכשיו זה כמעט כל יום, זה הרבה שהוא כנראה יוצא רופן".

הגגת 70 בנובמבר האחרון. איך ההרגשה להיות בקבוצת הסיכון? "תראה, עוד אין לנו מאמן לקבוצה, אבל יש הרבה כישרונות".

תחושת האסון באוויר הזכירה לי את תיבת נח. לך יש שני שירים בעניין. "כן", "הפרידה מתיבת נח, ר'נח' עם שוקולד מנטה מסטיק. יש על זה סיפור שנה התכונן להפליג ופתאום היתה דפיקה בדלת. הוא הסתכל מבעד לצוהר וראה חיה. הוא פתח את הדלת לרגע ושאל: 'מי אתה?'. ההוא עונה לו: 'אני גמל'. נח אמר: 'חכה רגע, תן לי לראות'. מסתכל פנימה ואומר לגמל: 'אני מצטער מאוד, אבל יש לי כבר שניים ממך'. עונה לו הגמל: 'כן, אבל אני מיוחד'. נח שואל: 'למה? והגמל עונה: 'אני זה שהגב שלו נשבר מהקש'".

אם אנחנו כבר בתיבת נח, על העטלף היינו מוותרים היום, לא? "אני מעולם לא חשתי חיבה לחיה הזאת".

אפרופו תקופת של משבר, אני זוכר שבמלחמת יום כיפור היה לך סיבוב הופעות לפני חיללים עם

לאונרד כהן. זו בטח היתה חוויה מרגשת. "היינו מספרים בדיחות אחד לשני. הוא אמר לי שהשם שלו בעברית זה 'אליעזר', או קראתי לו 'אליעזר'. ישנו בשקי שינה על החול. אתה יודע, זה היה בכל מיני מקומות בסיני. זו לא היתה חוויה ביני לבינו, אלא חוויה של התקופה ההיא".

העטיפה של אחד התקליטים שלך, שנאמר עליה שהיא אולי היפה ביותר בהיסטוריה של המוזיקה קה העברית, היא עטיפת הפעמון. איך זה נולד? "זה היה רעיון שלי, שיחיה פעמון ושיחיה כתוב בכתב שלי 'מתי'. וזהו. סביב זה כבר עשו את כל השאר".

אתה מבין שהיום פעמון כזה נתפס כמדרגת וירוסים. "אז ליד זה אפשר לשים חצי חבית, כמו שהיתה בקיבוץ. אתה יודע, פעם כשהיתה מחלת הפה והטי'לפיים, היו שמים בכניסה לקיבוץ חצי חבית, שהיתה מלאה במים שכנראה שמו בהם גם חומר מיוחד נגד מחלת הפה והטלפיים. כל רכב שהיה נכנס היה עובר דרך שלולית כזו, וגם אנשים שכאו ברגל היו חייבים להיכנס למים האלה לפני שהם נכנסים לקיבוץ. אז אפשר לשים ליד הפעמון מתקן כזה לאלכוג'ל".

או ללחץ על הפעמון עם המרפס. "כן. אחד הסביר לחבר שלו איך להגיע אליו לביקור ב'רחוב השלישי' אתה פונה ימינה, ובכניין השלישי בצד שמאל אתה עולה לקומה הרביעית, וכשאתה יוצא מהמעלית, תראה את הדלת לדירה שלי מימינה, ותלחץ על הפעמון עם המרפס".

"החבר שואל: 'למה עם המרפס?' והוא עונה: 'מה, תבוא ביריים ריקות?'"

● ● ●

יש לי עוד כמה שאלות מטומטמות על השיר רים שלך. בשקלל את השיר "יה, מה יהיה מה יהיה", ידעת מה יהיה? "זה בכלל שיר על בחירה בין אפשרויות. 'או מה יהיה'. פשוט, את האפשרות הראשונה לבחירה לא אמרתי".

איך תוכל לשיר עכשיו את "לקחת את ידי בידך"? "אני לא רואה בעיה, כי מדובר בלשון עבר. עכשיו לא תיקח את ידי בידך, כי לא אתן לך".

כתבת גם את השיר "הנה פתחתי חלון", שיש בו תחושה אסורה של אזורייר הזמנות וירוסים להיכנס אליך הביתה. "זה שיר שיכול לשמש גם כשיש ויכוח בבית, לי קר מדי ולה חם, והיא אומרת, 'תפתח ת'חלון', ואני מתנגד כי יהיה לי קר. בסוף, כשנמאס לי, אני אומר לה, 'הנה, פתחתי חלון, מה את רוצה עכשיו?'"

איך אתה מיישב את ההנחיה שאוסרת ביקורים עם שיר כמו "יום-יום אני חולך למעונך"? "אם זאת אשתי אז אין בעיה, אנחנו באותו בית".

עדיין תצטרך להסביר לפיקוד העורף לאן חלבת. אלא אם כן תעדכן ל"יום-יום אני חולך למעונך אבל לא יותר מ-100 מטרים".

"זאת בהחלט אפשרות שצריך לחשוב עליה". ●

yairn@israelhayom.co.il

"אנחנו מבשלים יותר כדי לשבור את השגרה". כספי בביתו

"שלום חנוך שלח לי לפני שבועיים כמה מילים ותמונה שאשתו צילמה מהמרפסת, של זוג יונים על הגג. הוא שכח מזה. אחרי יומיים הלחנתי את השיר, עשיתי לו את העיבוד, הקלטתי, ניגנתי את הכלים, עשיתי מיקס, הכל"

"אני ולאונרד כהן היינו מספרים זה לזה בדיחות. הוא אמר לי שהשם שלו בעברית זה 'אליעזר', או קראתי לו 'אליעזר'. ישנו בשקי שינה על החול. זה היה בסיני. זו לא היתה חוויה ביני לבינו, אלא חוויה של התקופה ההיא"

י

י